

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Baiba Mūrniece

Valsts sekretāra vietniece kultūrpolitikas jautājumos

Ventspils, 07.03.2025.

Kultūras ministrija

K.Kukaine, prezentācija
«Kultūras institūcijām
pieejamie rīki, gatavojoties
krīzēm miera laikā», LR
Saeima, 14.10.2024

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Kas vajadzīgs kultūras nozares gatavībai?

- Zināšanas un kopīgas mācības
- Vienošanās par starpinstitūciju sadarbību
- Kultūras mantojums iekļauts agrīnās brīdināšanas sistēmās
- Sadarbība ar pašvaldību Civilās aizsardzības komisijām
- Materiālie resursi institūciju gatavībai
- Vērtību prioritizēšana un marķēšana pēc vienotiem principiem
- Dati – ģeotelpiskie, krājumu katalogizēšana, digitalizēšana un digitālā mantojuma ilgtermiņa saglabāšana.

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Galvenie principi:

Izmaiņas normatīvajos aktos

Risku izvērtējums

Vērtību prioritāšu definēšana

Drošā patvēruma identificēšana

Cilvēku un materiālu resursu
identificēšana

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Izmaiņas normatīvajos aktos

Risku izvērtēšana, plānu izstrāde, atbildīgās personas noteikšana -
grozījumi kultūras pieminekļu, arhīvu un bibliotēku regulējumā

Starpinstitūciju sadarbības stiprināšana – grozījumi Valsts civilās
aizsardzības regulējumā (agrīnā brīdināšana, evakuācija, vērtību
apzīmēšana, atbildība)

Jautājums izpētei – vai grozāms normatīvais regulējums kultūras vērtību
operatīvas un drošas evakuācijas uz ārzemēm glābšanai bruņotu konfliktu
gadījumos?

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Risku izvērtējums

Prevenziju un rīcības plānu krīzei veidot universālu ar algoritmiem identificēto apdraudējumu sekām.

Institūciju gatavība – instrukcijas izstrāde, vadlīnijas, pašpārbaudes saraksts, informācija KM mājas lapā.

Ģeotelpiskie dati – kultūrasdati.lv, LVĢMC, LĢIA informācijas sistēmās

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Vērtību prioritāšu definēšana

Ja viss ir svarīgs, tad svarīgs nav nekas.

Prioritāri glābjamo kultūras vērtību:

- saraksta izveidošana – papildināt prioritāri aizsargājamo **objektu sarakstu kara draudu gadījumos, valsts nozīmes** prioritāri glābjamo vērtību saraksts, **institūciju** vērtību saraksts;
- digitalizācija;
- komunikācija aizsardzības sektoram.

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Droša patvēruma identificēšana

Identificēt droša patvēruma vietas
valsts un pašvaldību līmenī.

Iekļaut Kultūras datu sistēmā

Saskaņot cilvēku un kultūras vērtību
plūsmas

Digitālā kultūras mantojuma vērtību
definēšana un kopiju glabāšanu
ārvalstīs

“Le violoncelle sous la
pluie”(The cello in the
rain), Paris. Photo:
Robert Doisneau
(1957).Avots:
cellomuseum.org

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Cilvēku un materiālu resursu identificēšana

Pastāvīga krīzes vadības grupa kultūras mantojuma aizsardzībai – izveidot ar Kultūras ministra rīkojumu.

Materiāltechnisko resursu nodrošinājums iestādēm, kas glabā valsts prioritāri glābjamās vērtības.

Iekļaut valsts materiālo rezervju nomenklatūrā kultūras vērtību aizsardzību dabas katastrofu un kara un militāra apdraudējuma gadījumā.

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

Mācības

Regulāras mācību kultūras iedzīvināšana un zināšanu un pieredzes uzkrāšana nozarē.

Kultūras mantojums valsts nozīmes visaptverošajās civilās aizsardzības mācībās un pašvaldību civilās aizsardzības mācībās.

Kultūras mantojums pašvaldību civilās aizsardzības mācībās.

Regulāras mācības kultūras institūcijām sadarbībā ar aizsardzības nozari.

Regulāras mācības institūcijām un krīzes plānu testēšana.

Kultūras ministrija

Plāns kultūras mantojuma aizsardzībai un glābšanai krīzes situācijās

2025.gadā:

- Pastāvīga krīzes vadības grupa kultūras mantojuma aizsardzībai
- Prioritāri aizsargājamo objektu saraksts kara draudu gadījumos
- Prioritāri glābjamo kultūras vērtību saraksta izveidošana
- Mācības vērtību prioritāšu definēšanai
- Instrukcija rīcībai ar kultūras mantojumu militāra apdraudējuma gadījumos
- Vadlīnijas pašvaldībām kultūras mantojuma iekļaušanai civilās aizsardzības plānošanā
- Resursi KM tīmekļvietnē

Kultūras ministrija

Paldies!

Baiba Mūrniece

07.03.2025, Ventspils

